

Onderzoek SNM Project A15 - elektrisch rijden

juni 2015

Contact: Dirkjan Klumper **T** 050-3171771 **E:** dirkjanklumper@kiononderzoek.nl

Kantoor Groningen: Westerkade 15-5, 9718 AS Groningen **T:** 050 3657672 **F:** 050 3171778

Kantoor Haarlem: Nieuwe Gracht 3, 2011 NB Haarlem **T:** 085 4018250

E: info@kiononderzoek.nl **W:** www.kiononderzoek.nl

Inleiding

Project A15 is een project van Stichting Natuur en Milieu dat er op gericht is zoveel mogelijk Nederlanders in de elektrische deelauto te krijgen. In het kader van dit project opent eind juni een nieuw Fastned laadpunt langs de A15. Stichting Natuur en Milieu heeft, ter ondersteuning van de publiciteit, onderzoek gedaan naar de kennis en beleving van elektrisch rijden.

PanelWizard algemeen

Het onderzoek is uitgevoerd op het panel van PanelWizard Direct. PanelWizard Direct is het onderzoekspanel van Kien onderzoek en telt ruim 30.000 leden van 16 jaar en ouder. Met behulp van dit onderzoekspanel kunnen vragen worden voorgelegd aan een dwarsdoorsnee van de Nederlandse bevolking of specifieke doelgroepen (bv. boodschappers, beleggers, allochtonen, ouders van baby's, etc.). De panelleden hebben vooraf aangegeven mee te willen werken aan marktonderzoek. Ze worden beloond voor hun inzet en voortdurend geprikkeld (o.a. door een beloning per vraag, terugkoppeling resultaten). Dit garandeert een hoge en betrouwbare respons. De representativiteit en (serieuze) medewerking binnen het panel worden voortdurend gecontroleerd en bewaakt¹. PanelWizard hanteert de Gouden Standaard van MOA, dé branchebreed erkende wegingbenadering voor onderzoeksresultaten.

Methode

Bij het onderzoek Project A15 - elektrisch rijden is gebruik gemaakt van online onderzoek onder panelleden. De respondenten zijn op 10 juni uitgenodigd voor het onderzoek en op 16 juni is de mogelijkheid tot responderen gesloten.

Betrouwbaarheid

De steekproef bestond uit 1500 Nederlandse mannen en vrouwen van 18 jaar en ouder, in het bezit van een rijbewijs, representatief voor Nederland op geslacht, leeftijd, opleiding, gezinssituatie en arbeidsparticipatie. In totaal hebben van deze groep 853 respondenten deelgenomen aan het onderzoek, een respons van 62%. 809 respondenten vielen binnen de doelgroep; zij rijden minstens eens per jaar in een auto. Van hen hebben 792 alle onderzoeksvragen beantwoord. Daarmee valt met een betrouwbaarheid van 95% te concluderen dat de steekproefuitkomst maximaal 3,5% zal afwijken van de werkelijke situatie. Dit betekent dat met 95% zekerheid gesteld kan worden dat de percentages die uit het onderzoek naar voren komen, in werkelijkheid niet meer dan 3,5% hoger of lager liggen. De onderzoeksverantwoording en de representatieve verdeling over de verschillende groepen zijn samengevat in bijlage 1.

Samenvatting onderzoeksverantwoording t.b.v. persbericht

Dit onderzoek is verricht door Kien Onderzoek (www.kienonderzoek.nl) in opdracht van Stichting Natuur en Milieu. Het onderzoek is uitgevoerd onder leden van PanelWizard (www.panelwizard.com), middels de internetmethode. De netto steekproef bestond uit 1500 Nederlandse mannen en vrouwen van 18 jaar en ouder, in het bezit van een rijbewijs. Deze steekproefomvang levert met een betrouwbaarheid van 95% een maximale afwijking van 3,5% van de werkelijke situatie voor de online doelgroep.

---

¹ Zie ook bijlage 2

Samenvatting onderzoeksresultaten Stichting Natuur en Milieu

Helft van de Nederlanders met rijbewijs dagelijks in de auto

Ruim acht op de tien Nederlanders met een rijbewijs rijden in ieder geval eens per week zelf auto (85%). De helft rijdt zelfs (bijna) dagelijks (49%). Mannen zitten vaker achter het stuur dan vrouwen; 58% van de mannen rijdt dagelijks vs. 41% van de vrouwen.

Het merendeel rijdt per autorit maximaal 50 kilometer; 80% rijdt tot 50 km naar het werk, 79% rijdt per rit maximaal 50 kilometer als het om privé aangelegenheden gaat. Vrouwen rijden in beide gevallen vaker kortere afstanden dan mannen. 60% van de vrouwen rijdt zakelijk minder dan 20 kilometer vs. 34% van de mannen. Privé rijden 48% van de vrouwen maximaal 20 kilometer vs. 37% van de mannen.

Grotere actieradius zou elektrisch rijden interessanter maken

Aan de Nederlandse automobilist die op dit moment nog niet elektrisch rijdt, is gevraagd wat hen (eerder) zou doen overwegen om over te stappen. Bijna de helft noemt een grotere actieradius (49%). Wederom is dit vaker voor mannen een belangrijkere factor (56% vs. 41%). Op de vraag hoe groot die actieradius dan zou moeten zijn, antwoorden vier op de tien minimaal 500 kilometer (41%) en nog eens een kwart zegt minimaal 400 kilometer (24%) met een elektrische auto te willen kunnen rijden.

Meerderheid weet niet waar laadpalen te vinden zijn

Een dekkend netwerk van laadstations en/of een laadpaal aan huis zou het elektrisch rijden voor drie op de tien interessanter maken (beide 30%). Mannen noemen vaker een dekkend netwerk (35% vs. 25%), terwijl vrouwen vaker een laadpaal aan huis noemen (35% vs. 26%). Volgens tweederde (67%) zijn er nu nog te weinig laadstations om elektrisch te gaan rijden. Vooral hoger opgeleiden delen deze mening (70% vs. 60%). Acht op de tien zijn het er (helemaal) mee eens dat er meer oplaadmogelijkheden moeten komen in dorpen en steden (81%) (voornamelijk mannen 84% vs. 78%). 64% zegt geen idee te hebben waar de laadpalen in hun woonplaats/omgeving te vinden zijn. Vier op de tien vrezen zelfs geen laadpaal te kunnen vinden wanneer er elektrisch gereden gaat worden (42%) (wederom voornamelijk vrouwen (46% vs. 38%)).

Onbekendheid over aantal snellaadstations

Dat er steeds meer snellaadstations komen, waar in ongeveer 20 minuten de auto opgeladen kan worden, is bij 56% bekend. Maar men heeft geen idee om hoeveel laadstations het exact gaat; 44% kan echt geen aantallen noemen. De Nederlandse automobilisten die dat wel kunnen, noemen variërende aantallen; van 100 tot 100.000. Gemiddeld schat men dat er zo'n 2300 snellaadstations zijn. Drie op de tien noemt een aantal beneden de 100 (32%). In werkelijkheid zijn er op dit moment 14.000 (semi) publieke laadstations, en 363 snellaadstations.² Op de stelling of er voldoende snellaadstations langs de belangrijkste routes in Nederland zijn, zegt bijna drie op de tien het dan ook niet te weten (28%). 43% vindt niet dat er voldoende zijn, vooral Nederlanders woonachtig in het oosten van Nederland delen deze mening (48%). Iets meer dan acht op de tien is het (helemaal) eens met de stelling dat voordat elektrisch rijden kan doorbreken, er eerst een dekkend netwerk van snellaadstations langs alle hoofdwegen in Nederland moeten komen (84%). Tweederde (67%) zegt dat er eerst meer snellaadstations in Nederland moeten komen, alvorens elektrisch te gaan rijden. Voor 57% moeten er eerst meer snellaadstations in Europa komen, voordat de overstap naar een elektrische auto wordt gemaakt. Wederom zijn de mannen het vaker met de stellingen eens. Met de stelling dat de laadtijd teruggebracht moet worden naar maximaal 5 minuten, voordat elektrisch rijden kan doorbreken in Nederland, is 60% het (helemaal) eens.

² <http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-en-milieu-innovaties/elektrisch-rijden/stand-van-zaken/cijfers>

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

SNM Project A15 - elektrisch rijden		Geslacht	% gewenst**	% behaald
Onderzoeksmethode	Online	Man	50,4	50,8
Selectie	De doelgroep van het onderzoek bestaat uit Nederlanders in de leeftijd van 18 jaar en ouder in het bezit van een rijbewijs	Vrouw	49,6	49,2
Doelgroep	Diegene die minimaal eens per jaar in de auto rijdt	N		853
Bron	PanelWizard	Leeftijd	% gewenst**	% behaald
Bruto steekproef	1500	18-29 jaar	14,4	14,5
Netto steekproef (# op vrg 1)	853	30-39 jaar	16,4	15,8
Netto steekproef na selectie	809	40-49 jaar	20,3	23,0
Volledige vragenlijsten (netto)	792	50-59 jaar	18,5	15,0
Responspercentage	62%	60 jaar en ouder	30,4	31,7
Datum start veldwerk	10-jun	N		853
Datum veldwerk gereed	16-jun	Gezinsituatie	% gewenst**	% behaald
Betrouwbaarheidsniveau*	95%	Eénpersoons	19,3	17,7
Maximale afwijking*	3,5%	Meerpersoons (zonder kinderen <18)	49,8	50,5
Representatief naar:	Geslacht, leeftijd, gezinsituatie, arbeidsparticipatie, opleiding	Meerpersoons met kinderen (jongste <13)	23,3	24,2
Weging	Niet van toepassing	Meerpersoons met kinderen (jongste 13-17)	7,5	7,6
		N		853
Respons breakdown	aantal	Arbeidsparticipatie	% gewenst**	% behaald
bruto steekproef	1500	Full-time	36,9	37,3
bouncers (schatting)	60	Part-time	22,8	22,5
buiten doelgroep	44	Niet werkend	40,4	40,2
verwijderd na datacheck	39	N		853
afgebroken vragenlijsten	17	Opleiding	% gewenst**	% behaald
geen medewerking	548	Laag	28,3	26,1
Volledige vragenlijsten	792	Midden	44,4	43,8
		Hoog	27,3	30,0
		N		853

** dit is de verdeling zoals die in heel Nederland is binnen de gewenste selectie (o.b.v. de Gouden Standaard van de MOA)

* bij 792 afgenomen vragenlijsten valt met een betrouwbaarheid van 95% te concluderen dat de steekproefuitkomst maximaal 3,5% zal afwijken van de werkelijke situatie (als alle Nederlanders in de doelgroep ondervraagd zouden zijn).

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van ISO 20252 (marktonderzoek) en ISO 26362 (access panels)

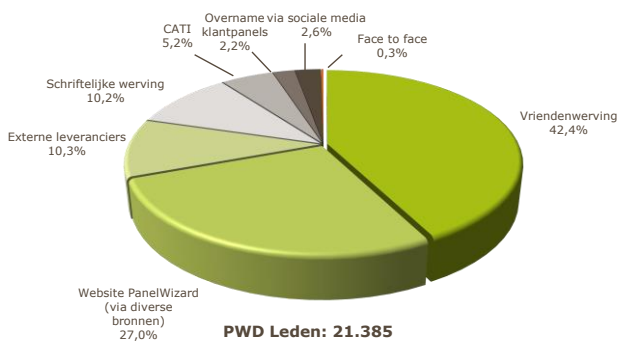
Bijlage 2 Kwaliteit PanelWizard Direct

Introductie PanelWizard Direct

PanelWizard Direct bestaat sinds 2001 en is sindsdien uitgegroeid tot één van de beste panels van Nederland. Panelleden worden zorgvuldig geselecteerd en gemotiveerd. Het ISO-gecertificeerde panel (ISO 26362) wordt grondig onderhouden en beheerd. PanelWizard Direct heeft de beschikking over verschillende soorten panels en bestaat in totaal uit ruim 30.000 leden (peiljaar 2015). PanelWizard Direct is wars van langdurige procedures en profileert zich met haar 'operational excellence'. Daardoor is PanelWizard Direct snel, transparant, betaalbaar en biedt het vooral goed onderzoek. U hebt de regie zelf volledig in handen, maar u wordt ook altijd ondersteund door de onderzoeksexpertise van Kien. Zowel Kien als PanelWizard Direct zijn aangesloten bij de MOA en ESOMAR (respectievelijk de Nederlandse en Europese branchevereniging van marktonderzoekbureaus) en ISO 20252 gecertificeerd.

PanelWizard Direct		
Consumenten panel Bestaande uit Nederlanders van 16 jaar en ouder verspreid over algemene sociaal-demografische kenmerken, zoals geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, regio, etc.	B-2-B panel Bestaande uit beslissers (financieel, HRM, inkoop, marketing, ICT, Office Supply) binnen ondernemingen, leidinggevend, ZZP-ers uit uiteenlopende branches en sectoren.	Kinder- en tienerpanel Bestaande uit ruim 2.000 kinderen en tieners in de leeftijd van 6 t/m 15 jaar verspreid over demografische kenmerken als geslacht, leeftijd, regio, etc.

Werving

De werving van panelleden vindt plaats via een groot aantal bronnen. Zoveel mogelijk wordt getracht te werken met verse panelleden, onder andere door werving via member-get-member, verenigingen, doorstroming uit het kinderpanel en via de website van PanelWizard Direct. Laatstgenoemde methode wordt niet actief ingezet. Inschrijvers worden niet automatisch toegelaten om zelfselectie zoveel mogelijk te voorkomen. Hiernaast een overzicht van de meest gebruikte wervingmethoden in percentages van het panel. Ieder panelid is na aanmelding in eerste instantie aspirant lid. Pas na reactie op de bevestigingsmail (double opt-in) en een aantal controles op

antwoordgedrag (dmv een screeningsonderzoek) wordt een aspirant panelid toegelaten tot het panel. Voor specifieke doelgroepen bestaat de mogelijkheid om river recruitment toe te passen. Er wordt dan een gerichte member-get-member actie in gang gezet, waarbij panelleden die voldoen aan de vereiste criteria worden gevraagd om anderen uit dezelfde specifieke doelgroep te werven via e-mail, social media, etc.

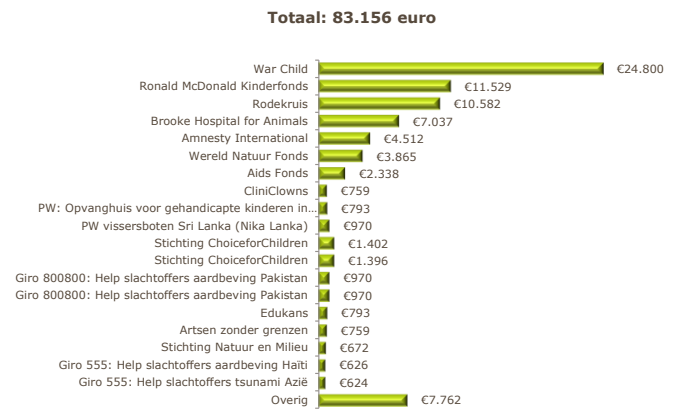
Screenshot (voorbeeld) van clubpagina: panelleden:

Enkele screenshots van persoonlijke pagina

Motivatie

PanelWizard Direct zorgt voor korte en afwisselende vragenlijsten om panelleden gemotiveerd en fris te houden. De combinatie van verschillende onderwerpen, afwisselende vraagtypes en inzet van multimedia fragmenten zorgen voor leuke vragenlijsten. We belonen naar inzet met 10 eurocent per vraag, zodoende is er een 100% koppeling tussen inspanning en beloning. Panelleden kunnen beslissen om de beloning zelf te houden, te sparen voor hun club/vereniging of te doneren aan een van de samenwerkende goede doelen. Aan goede doelen werd de afgelopen jaren €83.156 geschonken uit naam van de panelleden (zie tabel hiernaast voor de verdeling). Nog een manier om panelleden betrokken te houden is om de onderzoeksresultaten terug te koppelen. Op de website staan regelmatig gepubliceerde persberichten met interessante onderzoeksuitslagen. De betrokkenheid en motivatie van de leden van PanelWizard Direct komt duidelijk naar voren in het hoge gemiddelde responspercentage van 65%.

Steekproeftrekking en representativiteit

Voor de steekproeftrekking maakt PanelWizard Direct gebruik van de Gouden Standaard: het ijkinginstrument voor nationale en regionale steekproeven. De Gouden Standaard is ontwikkeld door de MOA in samenwerking met het CBS en wordt jaarlijks geüpdatet met de nieuwste cijfers en percentages van de Nederlandse bevolking. Bruto steekproeven worden standaard representatief uitgestuurd op 6 socio-demografische achtergrondvariabelen: geslacht, leeftijd, regio, gezinssamenstelling en arbeidsparticipatie. Door het hoge responspercentage, komt het zelden voor dat de netto steekproef (daadwerkelijke respondenten) niet representatief is. Wanneer dit wel het geval is, worden respondenten uit overtollige groepen verwijderd. Dit gebeurt non-interlocked, dat wil zeggen dat wanneer er een overschot is van mannen en jongeren in een netto steekproef, zowel mannen als jongeren los van elkaar worden verwijderd (er worden dus niet alleen maar jongere mannen verwijderd). Mocht ook het verwijderen van overtollige groepen niet volstaan, dan kan in overleg met de opdrachtgever eventueel worden overgegaan tot een wijziging van de onderzoeksresultaten.

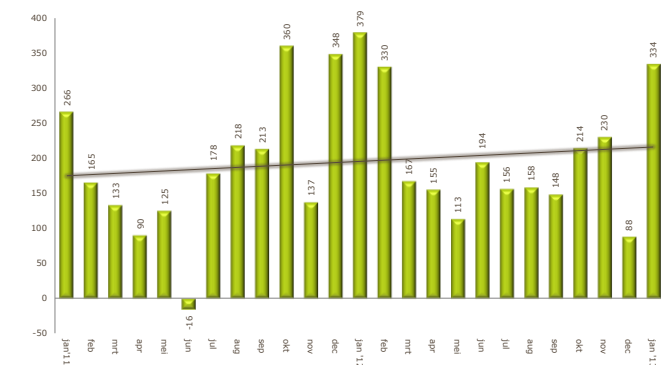
Centraal Bureau voor de Statistiek

Kwaliteit panel en onderzoeken

De kwaliteit van online veldwerk valt of staat met de betrouwbaarheid waarmee respondenten de vragenlijsten invullen. PanelWizard Direct controleert deze betrouwbaarheid nauwlettend, door een aantal ingebouwde controlestappen. Voor ieder onderzoek wordt een controlevraag gesteld naar het geslacht en de leeftijd van de respondent, hiermee wordt gecontroleerd of de beoogde respondent overeenkomt met de daadwerkelijke respondent. Na ieder onderzoek worden per respondent controles uitgevoerd op de snelheid van invullen, lengte en inhoud van open antwoorden en gelijke waarderings/antwoordpatronen. Zo worden inconsistente, onbetrouwbare, te snelle en niet-serieuze respondenten uit de netto respons gehaald. De betreffende respondenten worden geregistreerd op een blacklist. Bij twee vermeldingen op deze blacklist wordt een panellid uitgeschreven uit het panel. PanelWizard Direct zorgt ervoor dat haar panelleden regelmatig worden uitgenodigd voor onderzoeken. Het PanelWizard systeem is zodanig opgebouwd dat wanneer een panellid al enige tijd geen uitnodiging heeft gehad voor een onderzoek, hij/zij voorrang krijgt bij het versturen van nieuwe uitnodigingen.

Onderhoud en beheer

Na ieder onderzoek wordt het panellid verzocht om de eigen gegevens te controleren en indien nodig te updaten. Tevens wordt tweemaal per jaar, bij de uitkering van de beloning, gevraagd om de gegevens door te nemen en waar nodig te muteren, zodat de gegevens zoveel mogelijk up-to-date blijven. De persoonsgegevens van panelleden worden nimmer vrijgegeven, tenzij panelleden hier expliciet toestemming voor geven. Nonrespondenten en bouncers worden twee keer per jaar visueel gecontroleerd en schriftelijk benaderd voor continuering van het panellidmaatschap. Sinds 1 januari 2011 zijn in totaal 7.078 panelleden geworden en 2.543

panelliden uitgeschreven (8,1% van het totaal). Per saldo is het aantal panelleden toegenomen met 4.535. De uitschrijving gebeurde op eigen initiatief of vanuit kwaliteitschecks van PanelWizard Direct.